

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Bezdětnost jako životní styl

Autor práce: Bc. Karolína Kolářová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Téma práce je velmi aktuální. Přínosem předložené magisterské práce je snaha o propojení demografického a sociologického pohledu, tj. vysvětlení rozšiřujícího se fenoménu bezdětnosti v širších souvislostech. Tím se práce blíží ostatním studiím sociálně epidemiologického charakteru. Téma práce má značnou společenskou relevanci. Výzkumné otázky jsou vhodně formulované a pokrývají stanované cíle. Jsou zaměřené na zmapování životního stylu lidí, kteří pravděpodobně zůstanou bezdětní.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Použitá literatura odpovídá mezioborovému přístupu, tj. vychází jak z demografických studií, tak sociologických publikací. Svědčí o odpovídající informovanosti diplomantky o daném tématu. Kritický přístup je uplatňován spíše ojediněle, protože autorka se snažila o propojení demografického a sociologického pohledu při vysvětlování fenoménu bezdětnosti v populaci ČR v souvislosti s životním stylem. Životní styl je podrobně definován a strukturován. Teoreticky práce vychází ze sociologických koncepcí, které jsou dostatečně nastíněny. Samostatné kapitoly jsou věnovány konceptům bezdětnosti a faktorům, které k bezdětnosti přispívají.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Vlastní analýze předchází rozbor hlavních trendů plodnosti v ČR, popis dat a metodiky. Data, která jsou v práci analyzována, vycházejí ze statistiky ČSÚ a z HFD. Pro výzkum hodnot a postojů souvisejících s bezdětností byla použita data CSDA, konkrétně panel Páry a rodiny, a pro analýzu reprodukčních plánů bezdětných mužů a žen datový soubor Životní a pracovní dráhy 2010 zpracovaný SÚ AV ČR. V práci je popsána metodika demografických ukazatelů, které jsou využity pro uvedení trendů plodnosti a analýzu bezdětnosti. V práci je také použita binární logistická regrese počítaná v programu SPSS. Využitím daného přístupu se inspirovala řádně citovanou studií.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analytická část splňuje požadavky kladené na magisterské práce. Analýzy jsou založené na správných postupech a využívají dosavadní demografické výsledky. Stěžejní je analýza hodnot a postojů, které souvisejí s životním stylem, a analýza reprodukčních plánů, jejíž cílem je na základě vybraných charakteristiky odhadnout, jaká je pravděpodobnost, že daný respondent zůstane bezdětný.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

V kapitole diskuze jsou zhodnoceny výsledky a zodpovězeny výzkumné otázky. V kapitole závěr je jen stručné shrnutí vlastních zjištění v širším kontextu.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Práce má všechny formální náležitosti a splňuje požadavky kladené na magisterské práce. Rozsah práce je přiměřený.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přístupu studenta, přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Cílem práce bylo propojení demografického a sociologického přístupu na aktuálním tématu rozšiřující se bezdětnosti spolu s měnícím se životním stylem mladých generací. Z demografického pohledu je zvyšující se podíl bezdětných žen součástí transformace reprodukčního chování vedoucího často k nízké úrovni plodnosti. Ze sociologického pohledu je daná problematika nahlížena v rámci hodnotových proměn. Výsledkem může být například zvyšující se riziko osamělosti ve stáří a tím se zkoumaný fenomén stává společensky závažným jevem. V práci se podařilo ukázat na důležitost interdisciplinárního pohledu, který je vlastní také sociálně epidemiologickému přístupu.

Práce má logickou strukturu a jednotlivé části na sebe navazují. Práce se opírá o celou řadu zjištění z demografické i sociologické literatury, jež autorka nastudovala a dokázala vhodně využít při deskripci, analýzách i interpretaci výsledků. Při zpracování práce prokázala iniciativní přístup.

Předloženou práci doporučuji / nedoporučuji k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Jaké vidíte možnosti využití vašich zjištění pro koncipování opatření rodinné politiky na podporu rození dětí, aby se nezvyšoval podíl bezdětných mužů a žen?

Datum: 25. 1. 2019

Autor posudku: Doc. RNDr. Jiřina Kocourková, Ph.D.

Podpis: